

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Юридичний факультет
Кафедра теорії та історії держави і права

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

ПРАВОВІ ОСНОВИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

підготовки бакалавра

спеціальність: 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
освітньо-професійна програма: «Міжнародна інформація та суспільні комунікації»

Силабус нормативного освітнього компонента: Правові основи громадянського суспільства підготовки бакалавра, **спеціальності:** 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії, **освітньо-професійної програми:** «Міжнародна інформація та суспільні комунікації».

Розробники:

доцент кафедри теорії та історії держави і права, к. істор. н., доцент Булавина С. Є.
доцент кафедри теорії та історії держави і права, к. ю. н., доцент Билиця І. О.
доцент кафедри теорії та історії держави і права, к. ю. н., доцент Гламазда П. В.
доцент кафедри теорії та історії держави і права, к. ю. н., доцент Колодяжна В. В.
доцент кафедри теорії та історії держави і права, к. ю. н., доцент Крисюк Ю. П.
доцент кафедри теорії та історії держави і права, к. ю. н., доцент Юхимюк О. М.
професор кафедри теорії та історії держави і права, д. ю. н., доцент Щирба М. Ю.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

доц. **С. В. Федонюк**

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри теорії та історії держави і права

Протокол № 1 від 31 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри:

(Яцишин М. М.)

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	29 Міжнародні відносини 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії «Міжнародна інформація та суспільні комунікації» бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 90 /3		Рік навчання: 3-й
		Семестри: 5-ий
		Лекції: 20 год.
ІНДЗ: немає	Практичні (семінарські) 22 год.	
	Самостійна робота: 42 год.	
	Консультації: 6 год.	
		Форма контролю: залік
Мова навчання: українська		

II. Інформація про викладача

Викладач	Світлана Євгенівна Булавина
Науковий ступінь	кандидат історичних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри теорії та історії держави і права
Телефон	+30668323101
e-mail	bulavina.svitlana@vnu.edu.ua , sbul16@ukr.net
Дні занять	http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi
Консультації	Очні консультації: 2 академічні години кожного вівторка о 13.25-14.45, аудиторія В-123.
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=2672

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація

ОК Правові основи громадянського суспільства є методологічним, світоглядним нормативним освітнім компонентом, значення зумовлено універсальною системою знань про походження, типи та форми держави, історію формування української державності у громадянському суспільстві; поглиблення знання з основ конституційного ладу України у громадянському суспільстві; про уявлення особи як основи громадянського суспільства, її правовий статус (права, свободи, обов'язки людини і громадянина); ознайомлення з основними галузями права, даючи їх коротку характеристику у правовій державі; формування навичок правомірної поведінки в типових життєвих ситуаціях у громадянському суспільстві; користування вітчизняними нормативними та міжнародно-правовими актами, джерелами права, юридичною літературою.

2. Пререквізити.

Вивчення нормативного ОК Правові основи громадянського суспільства передбачає наявність базових знань з ОК Вступ до фаху «Міжнародна інформація та суспільні комунікації», ОК «Міжнародне право».

Постреквізити

Водночас отримані теоретичні знання та практичні навички з освітнього компонента «Правові основи громадянського суспільства» є підґрунтям для вивчення інших освітніх компонентів, наприклад, «Зовнішня політика України та національні інтереси».

Здобувачі освіти по успішному завершенню вивчення освітнього компонента «Правові основи громадянського суспільства» повинні:

знати: основні віхи розвитку концепції громадянського суспільства у політично-правових ученнях; ключові положення теорії громадянського суспільства, розуміння його сутності, ознак, структури; сутність правової держави та основні закономірності її розвитку; поняття громадянського суспільства, її структуру, суб'єктів, місце в ній держави; співвідношення громадянського суспільства і правової держави; природу влади; діалектику розвитку та співвідношення процесів управління та самоврядування у громадянському суспільстві; проблеми сучасної демократії та шляхи їх розв'язання; галузеві правові основи громадянського суспільства; специфіку правового регулювання та його значення для розвитку громадянського суспільства.

вміти: аргументовано відстоювати власну точку зору з позицій знання та розуміння діалектичного взаємозв'язку між правовою державою та громадянським суспільством; будувати професійну та буденну діяльність, виходячи з розуміння глобальності проблематики розвитку громадянського суспільства; аналізувати чинне законодавство у громадянському суспільстві та правову культуру громадянськості у незалежній Україні.
ознайомитись: з базовими принципами функціонування громадянського суспільства; галузевим законодавством у громадянському суспільстві; своїми правами і обов'язками як члена суспільства; проблемами функціонування громадянського суспільства у світлі глобальних проблем сучасності.

3. Мета і завдання ОК

Мета нормативного освітнього компонента – формування розгорнутого уявлення про громадянське суспільство та його інститути, структуру, функції; ознайомлення з основними теоретико-методологічними підходами до аналізу громадянського суспільства та аналіз основних моделей громадянського суспільства, а також ролі у його функціонуванні громадських рухів легально-конструктивного спрямування; опанування основами та принципами взаємовідносин громадянського суспільства та держави, а також роллю й можливостями інституцій громадянського суспільства у вирішенні питань соціальної підтримки та соціального захисту в Україні.

Завданням нормативного освітнього компонента є ознайомлення здобувачів освіти з основними позиціями сучасного наукового дискурсу з проблем громадянського суспільства; огляд основних теоретичних моделей громадянського суспільства; його структури, інституційної та ціннісної складових; створення передумови (інформаційні та пізнавально-психологічні) для вироблення свого власного погляду на проблеми громадянського суспільства; взаємовідносини громадянського суспільства та держави, їхньої роль у поступі суспільства та розбудові держави, діяльності соціальних інститутів.

Результати навчання (Компетентності).

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК 3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.

СК 5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.

СК 8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.

Програмні результати навчання (РН):

РН 1. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

РН 4. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.

РН 9. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.

РН 13. Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньої політичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точки зору.

4. Структура освітнього компонента

Таблиця 3

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контр. / Бали
Змістовий модуль 1.						
<i>Загальна характеристика громадянського суспільства та правової держави</i>						
Тема 1. Загальна характеристика громадянського суспільства.	8	2	2	4		ДБ / УО / Р / Т = 5
Тема 2. Правова держава та громадянське суспільство.	9	2	2	4	1	ДБ / УО / Р / Т = 5
Тема 3. Соціальне регулювання правової держави та громадянського суспільства.	9	2	2	4	1	ДБ / УО / Р / Т = 5
Тема 4. Дія права в громадянському суспільстві.	9	2	2	4	1	ДБ / УО / Р / Т = 5
Тема 5. Конституційно-правові засади правової держави та громадянського суспільства в Україні	8	2	2	4		ДБ / УО / Р / Т = 5
Разом за модулем 1	43	10	10	20	3	25
Змістовий модуль 2.						
<i>Галузеві правові основи громадянського суспільства в Україні</i>						
Тема 6. Цивільно-правові основи громадянського суспільства в Україні.	11	2	4	4	1	ДБ / УО / Р / Т = 5 / = 5
Тема 7. Правові основи трудових відносин в громадянському суспільстві.	8	2	2	4		ДБ / УО / Р / Т = 5
Тема 8. Адміністративно-правові основи громадянського суспільства в Україні.	9	2	2	4	1	ДБ / УО / Р / Т = 5

Тема 9. Кримінально – правові основи кібербезпеки в Україні	10	2	2	5	1	ДБ / УО / Р / Т = 5
Тема 10. Судові, правоохоронні та правозахисні органи в правовій державі.	9	2	2	5		ДБ / УО / Р / Т = 5
Разом за модулем 2	47	10	12	22	3	30
Види поточного контролю						
Підсумкова контрольна робота (<i>тести – moodle</i>)						30
Самостійна робота – Робочий зошит 1 т. – 10 т. (<i>moodle</i>)						15
Всього годин/Балів	90	20	22	42	6	100

*Примітка: *Методи та форми контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, аналітичне есе, УО – усне опитування тощо. Moodle, Zoom, Meet – може застосовуватися одна із платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті у дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс навчальної дисципліни у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора.*

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота передбачає опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу по кожній темі та виконання завдань з 1по 10тему у Робочому зошиті з ОК Правові основи громадянського суспільства для здобувачів освіти неюридичних спеціальностей (*РЗ на платформі moodle*) і оцінюється викладачем індивідуально відповідно до – **табл. 3(СР)**.

Завдання для самостійного опрацювання

Тема №	Питання	Кіл-ть годин
1.	<ol style="list-style-type: none"> Формування поняття «громадянське суспільство» в західній та українській політико-правовій думці. Пріоритетність прав людини як фундаментальна основа громадянського суспільства. Правосвідомість і правова культура як чинники становлення громадянського суспільства. Інституційна та неінституційна форми буття правосвідомості. Особливості природно-правової правосвідомості. Місце і роль громадських об’єднань в політичній системі сучасної демократичної держави. Виховний потенціал засновників світового дитячого громадського руху. Сучасний дитячий рух та дитячі організації України. Молодіжний рух та об’єднання молоді в Україні. Діяльність фахівця із соціальної роботи в дитячих та молодіжних громадських організаціях. 	3

2.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Правова держава та її основні ознаки. Історичні джерела правової держави. 2. Правова держава як основа формування громадянського суспільства. 3. Взаємодія громадянського суспільства і держави. 4. Громадянське суспільство та соціальна, правова держава. 5. Взаємна відповідальність особи і держави, її органів і посадових (службових) осіб. 6. Правова держава як фактор розвитку громадянського суспільства. 7. Характеристика, поняття, співвідношення громадянського суспільства та правової держави. 8. Правова держава та проблеми становлення її в Україні. 9. Теорії походження держави. 	3
3.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Соціальні норми та їх види. 2. Поняття, види та структура норм права. 3. Поняття системи права. 4. Поняття системи законодавства. 5. Поняття систематизації законодавства. 6. Правова та правомірна поведінка. 7. Особливості нормативно-правового регулювання соціального розвитку в Україні. 	4
4.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття правового регулювання як дії права на суспільні відносини. 2. Особливості нормативно-правового регулювання соціального розвитку в Україні. 3. Регулятори суспільних відносин. 4. Поняття юридичної особи. 5. Поняття фізичної особи. 6. Юридичні факти. 7. Відповідальність неповнолітніх за власні дії. 8. Загальне вчення про правову систему. 	4
5.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Правова держава та громадянське суспільство як інституціоналізація змісту конституційного ладу. 2. Втілення принципів соціальної державності в сучасному конституційному процесі. 3. Громадянське суспільство в концепції конституційного ладу. 4. Правова держава та громадянське суспільство. 5. Конституція – це особливий інститут правової системи держави. 6. Конституційний процес у контексті проблеми забезпечення стабільності конституційного законодавства. 7. Організація і здійснення державної влади в Україні. 8. Органи виконавчої влади в Україні: конституційно-правовий статус. 9. Конституційно-правові засади статусу президента України. 10. Конституційно-правовий статус верховної ради України та організація її роботи. 	3
6.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Суб'єкти цивільно-правових відносин. 2. Загальна характеристика окремих видів цивільно-правових договорів. 3. Цивільно-правова відповідальність. 4. Загальна характеристика спадкового права України. 5. Право інтелектуальної власності в Україні. 6. Спадкування за законом. 7. Спадкування за заповітом. 8. Порядок укладання та припинення шлюбу. 9. Опіка, піклування, патронат, прийомна сім'я та будинок сімейного типу. 10. Майнові права та обов'язки батьків і дітей пов'язані з власністю і матеріальним утриманням. 	5

7.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Публічне адміністрування як форма реалізації публічної влади. 2. Суб'єкти публічного адміністрування. 3. Предмет адміністративного права. 4. Роль і значення адміністративного права у побудові правової держави. 5. Співвідношення адміністративного права із суміжними галузями права. 6. Система адміністративного права 7. Поняття та основні функції державного управління 8. Адміністративний примус, його поняття і порядок застосування. 9. Адміністративно – попереджувальні заходи. Заходи припинення. 	4
8.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і система кримінального права. 2. Закон про кримінальну відповідальність. 3. Кримінальне правопорушення, його види і стадії. 4. Склад кримінального правопорушення. 5. Стадії вчинення кримінального правопорушення. 6. Співучасть у кримінальному правопорушенні. 7. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння. 8. Кримінальна відповідальність та кримінальне покарання. 9. Інші заходи кримінально-правового характеру. 10. Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи. 11. Кримінальні правопорушення проти власності та безпеки виробництва. 12. Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності. 13. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки, порядку та моральності. 14. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. 	6
9.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відмежування трудового права від суміжних галузей права. 2. Працівник як суб'єкт трудового права. 3. Роботодавець як суб'єкт трудового права. 4. Трудовий колектив як суб'єкт трудового права. 5. Сумісництво та суміщення. 6. Правове регулювання внутрішнього трудового розпорядку. 7. Спеціальна дисциплінарна відповідальність окремих працівників. 8. Загальна дисциплінарна відповідальність. Порядок застосування дисциплінарних стягнень 9. Визначення розміру шкоди, заподіяної працівником та порядок її відшкодування. 10. Матеріальна відповідальність роботодавця. 11. Порядок розгляду індивідуальних трудових спорів. 12. Поняття, види та сторони колективних трудових спорів (конфліктів). 13. Порядок організації та проведення страйку. Визнання страйку незаконним, правові наслідки. 14. Державний нагляд і контроль за дотриманням законодавства про працю. 	5
10.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Місцеві суди України. 2. Апеляційні суди України. 3. Вищі спеціалізовані суди України. 4. Верховний Суд. 5. Правовий статус судді. 6. Конституційна модернізація і розвиток системи судових і правоохоронних органів в Україні. 7. Конституційно-правові засади національної безпеки та оборони України. 8. Правоохоронна діяльність в Україні та органи, які її здійснюють. 9. Правовий статус окремих спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції. 10. Адвокатура як інститут громадянського суспільства. 	5

	11. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини.	
	Разом	42

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти. Здобувач освіти повинен відвідувати заняття очно, а, за наявності обґрунтованих причин (хвороба, перебування за кордоном тощо), за погодження з викладачем - онлайн

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях. Під час виконання контрольних заходів (контрольних робіт, заліку, іспиту) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони робота не буде оцінюватись.

Оцінювання знань здобувачів освіти з нормативного освітнього компонента “Правові основи громадянського суспільства здійснюється на основі результатів поточного контролю знань згідно «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки». Завдання поточного контролю – перевірка навчальних досягнень здобувачів освіти. Оцінювання здійснюється за **100-бальною** шкалою.

Якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

Відпрацювання пропущених занять можливе до початку заліково-екзаменаційної сесії відповідно до графіку чергування викладача, затвердженого на кафедрі теорії та історії держави і права (каб. В-123) .

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи здобувача освіти без планування, проведення модульних контрольних робіт за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК (оцінювання за шкалою від 0 до 100).

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі здобувачами освіти є Moodle.

Консультації відповідно до графіку чергування викладача, затвердженого на кафедрі теорії та історії держави і права (каб. В-123) .

Оцінювання роботи здобувача освіти

На семінарських заняття здобувачі освіти, відповідно до вказівок викладача, можуть відповідати усно, доповнювати основні відповіді, готувати письмові відповіді на окремі питання, виконувати тестові та творчі завдання.

Шкала оцінювання роботи здобувача освіти на семінарських заняттях

(денна форма навчання):

0-2 – незадовільно - питання висвітлені недостатньо, не використано юридичної термінології, окремі тези потребують уточнення, доопрацювання.

3 – задовільно - питання висвітлені поверхнево, використана частково юридична термінологія, зроблені висновки, які потребують деякого уточнення;

4 – добре –питання висвітлені частково, відповідь охоплює основні аспекти, використана певна кількість термінів, класифікації, зроблені окремі висновки;

5 – відмінно - питання висвітлені повністю, використана необхідна кількість термінів, класифікації, зроблені конкретні висновки.

Підсумкова контрольна робота проводиться у формі тестування на платформі Moodle, складається з тестових завдань різного рівня складності. У разі, якщо здобувач освіти не з’явився на підсумкову контрольна робота, вона не перездається.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного контролю;

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації».

Основні засади дотримання академічної доброчесності визначено у Положенні про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки http://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/11/polozhennya_antyplagiat.pdf, а також у Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки <http://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

V. Підсумковий контроль

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом освітнього компонента в діапазоні від 0 до 100 балів. Мінімальна позитивна кількість балів, як правило, – 60.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку, як правило, – 100.

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється на платформі moodle (<https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=882>) шляхом складання тесту.

Питання, що виносяться на залік

(комісійна відомість)

1. Поняття, ознаки та структура громадянського суспільства.
2. Особа як основа громадянського суспільства, її правовий статус (права, свободи, обов'язки людини і громадянина).
3. Правосвідомість та правова культура як фактори формування громадянського суспільства.
4. Об'єднання громадян та інші спільноти (напр., релігійні організації, профспілки і т.д.) як елемент громадянського суспільства.
5. Поняття та ознаки держави. Державний суверенітет.
6. Форма держави.
7. Функції держави та механізм держави.
8. Поняття та ознаки правової держави.
9. Взаємовідносини правової держави та громадянського суспільства.

10. Поняття соціального регулювання. Поняття та види соціальних норм.
11. Поняття та ознаки права. Норма права.
12. Система права та її структура (галузі, підгалузі, інститути права).
13. Джерела (форми) права. Нормативно-правовий акт.
14. Поняття, ознаки та структура правовідносин.
15. Поняття, ознаки та склад правопорушення.
16. Поняття, принципи, види юридичної відповідальності.
17. Правова система: поняття, структура, типи.
18. Конституційний процес в Україні.
19. Конституція України 1996р. та її юридичні властивості.
20. Основи конституційного ладу в Україні.
21. Компетенція органів державної влади та місцевого самоврядування.
22. Поняття, принципи, функції, система та джерела Цивільного права України.
23. Цивільно-правові відносини.
24. Цивільно-правові договори.
25. Спадкове право.
26. Правове регулювання сімейних відносин.
27. Адміністративне право як галузь права. Джерела адміністративного права.
28. Адміністративне право як складова публічного права.
29. Адміністративно-правові відносини.
30. Адміністративне правопорушення та його ознаки.
31. Загальні засади адміністративної відповідальності.
32. Поняття адміністративних стягнень та їх класифікація.
33. Поняття, система, предмет, завдання, функції кримінального права України.
34. Поняття закону про кримінальну відповідальність.
35. Поняття кримінального правопорушення та його види.
36. Поняття та значення складу кримінального правопорушення.
37. Поняття покарання. Система та види покарань.
38. Поняття і система трудового права України.
39. Загальна характеристика Кодексу законів про працю України.
40. Поняття колективного договору.
41. Контракт. Трудовий договір: поняття та порядок укладення.
42. Поняття і види робочого часу та часу відпочинку.
43. Трудова дисципліна. Дисциплінарна та матеріальна відповідальність.
44. Поняття, функції, засади організації судової влади.
45. Організаційні основи судоустрою в Україні.
46. Конституційний Суд України: правовий статус, повноваження, порядок утворення та склад.
47. Поняття, система і завдання органів прокуратури України.
48. Поняття, система і завдання Національної поліції.
49. Поняття, система і завдання Служби безпеки України.
50. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини.
51. Органи юстиції України.
52. Нотаріат в Україні.
53. Адвокатура в Україні.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

Бали зарахування навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті

Види наукової та практичної активності здобувачів	Кількість балів
Публікація наукової статті в періодичному науковому фаховому виданні	до 20
Публікація тез доповіді у збірнику матеріалів конференції, круглого столу чи іншого наукового заходу	до 10
Виступ із доповіддю на науково-практичній конференції, засіданні круглого столу, симпозіумі тощо	до 10
Участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді	до 20
Участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт	до 20
Участь у правопросвітницьких заходах	до 5
Проходження курсів, тренінгів, воркшопів та інших видів неформальної освіти в межах тематики освітнього компонента	до 10
Участь в Moot-courts	до 20

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених освітньо-професійною програмою, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню тощо, які передбачені програмою (силабусом) навчальної дисципліни (Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки від 29 червня 2022 року, <https://cutt.ly/mwi5lxf8>).

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Загальна характеристика громадянського суспільства та правова держава

1. Булавіна С. Є. Права людини як система правил із дотримання взаємних зобов'язань людини й держави у громадянському суспільстві. *Innovations and prospects in modern science* : Proceedings of IX International Scientific and Practical Conference, (August 28-30, 2023) SSPG Publish, Stockholm, Sweden. 2023. С. 237–241.
2. Гапотій В. Д., Слишик О. Основи права : 2-ге вид. Із змінами та доп. Мелітополь : Видавництво МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2019. 882 с.
3. Дзера О. В. Правознавство : підручник. Київ : ЮрінкомІнтер. 2019. 632 с.
4. Крестовська Н. М., Матвєєва Л. Г. Теорія держави і права : Підручник. Практикум. Тести. Київ : ЮрінкомІнтер, 2021. 584 с.
5. Правові основи громадянського суспільства : робочий зошит для самостійної роботи здобувачів освіти неюридичних спеціальностей / Билиця І.О., Булавіна С.Є. та ін.; за заг. ред. М. М. Яцишина. Луцьк, Вежа-Друк, 2023. 78 с.
6. Теорія держави і права в схемах та таблицях : навчальний посібник / Кол. авт.; за заг. ред. Л. Р. Наливайко. Київ : «Хай-Тек Прес», 2020. 296 с.
7. Тополєвський Р. Б., Федіна Н. В. Теорія держави і права : навч. посібник. Львів : ЛьВДУВС, 2020. 268 с. URL : <https://bit.ly/3QSTxEL>.

Конституційне право України

1. Конституційне право : підручник / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; за заг. ред. О. С. Бакумова, Т. І. Гудзь, М. І. Марчука ; [О. С. Бакумов, Л. Д. Варунц, Т. І. Гудзь та ін.] ; передм. М. І. Марчука. Харків, 2019. 484 с. URL: <https://bit.ly/3CcBJQZ>.
2. Конституційне право : підручник / Ю. Г. Барабаш, О. М. Бориславська, В. М. Венгер, М. І. Козюбра, А. А. Мелешевич, за заг. ред. М. І. Козюбри Київ: Ваїте, 2021. 528 с. URL: https://www.osce.org/files/f/documents/9/d/489959_0.pdf
3. Конституційне право України : навч. пос. [для підгот. до іспиту]. 2-е вид., перероб. і доп. / В. О. Боняк, В. А. Завгородній, А. В. Самогуга, Л. А. Філяніна. Дніпро, 2017. 293 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Boniak_Valentyna/Konstytutsiine_pravo_Ukrainy.pdf.
4. Конституційне право України : навч.-метод. посібник / Д. С. Терлецький, М. В. Афанасєва, Ю. Д. Батан та ін. ; за заг. ред. Д. С. Терлецького. Одеса : 2020. 242 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/12412> DOI 10.32837/11300.12412.
5. Конституційне право України : підручник / [Т. М. Слінько, Л. І. Летнянчин, Ф. В. Веніславський та ін.] ; за заг. ред. Т. М. Слінько. Харків : Право, 2020. 592 с. URL: <https://bit.ly/3PtlDFO>.

Цивільне та сімейне право України

1. Аванєсян Г. М., Басенко Р. О. Цивільне право України (Загальна частина) : навчально-методичний посібник. Полтава : ПІЕП, 2020. 199 с. URL: <https://bit.ly/3QSSPHY>.
2. Сімейне право України : підручник / за ред. А. О. Дутко. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2018. 480 с. URL: <https://bit.ly/3waBwDv>.
3. Цивільне право України. У двох частинах. Частина 1. Навчальний посібник / за заг. ред. канд. юрид. наук, проф. В. А. Кройтора, канд. юрид. наук, доц. Кухарева О. Є., канд. юрид. наук, доц. Ткалича М.О. URL: <https://bit.ly/3dDD2Oz>.
4. Цивільне право : загальна частина. Практикум : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закладів] / кол. авт. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. 232 с. URL: <https://bit.ly/3SYoCbY>.

Трудове право України

1. Мокрицька Н. П. Право соціального забезпечення : навчальний посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 536 с. URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/3300>.
2. Трудове право України : навчальний посібник / кол. авторів; за ред. В. О. Кучера. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 564 с. URL: <https://bit.ly/3zUN9Go>.
3. Трудове право України : підручник / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; [С. М. Бортник, К. Ю. Мельник, Л. В. Могілевський та ін.]. Харків, 2019. 408 с. URL: <https://bit.ly/3PtjgTh>.

Адміністративне право України

1. Адміністративне право України (загальна частина) : навч. посіб. / [Остапенко О. І. Ковалів М. В., Єсімов С. С. та ін.]; [Вид. 2-е, доп.] Львів : СПОЛОМ, 2021. 616 с. Бібліогр.: с. 612–614 URL: <https://bit.ly/3Cga29Y>.
2. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / В. Галуцько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко та ін. ; за ред. В. Галуцько, О. Правоторової. Видання четверте. Херсон : ОЛДІ–ПЛЮС, 2021. 656 с. URL: <https://bit.ly/3dC7CZ8>.
3. Науково-практичний коментар Кодексу про адміністративні правопорушення / за заг. ред. С. В. Петкова. Київ : Юрінком Інтер, 2020. 792 с.

Кримінальне право України

1. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [А. А. Васильєв, Є. О. Гладкова, О. О. Житний та ін.]; за заг. ред. проф. О. М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 428 с. URL: <https://bit.ly/3JXDfsd>.
2. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / підготовлено колективом авторів; за заг. ред. В. Я. Конопельського, В. О. Меркулової. Одеса, ОДУВС, 2021. 452 с. URL: <https://bit.ly/3SZ1Tgf>.
3. Кримінальне право України. Частина 1 : конспект лекцій : навчально-методичний посібник для здобувачів денної та заочної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» / Попович О.В., Томаш Л.В., Латковський П.П. Чернівці, 2022. 182с.
4. Сухонос, В. В. Кримінальне право України. Особлива частина : підручник / В. В. Сухонос, Р. М. Білоконь, В. В.Сухонос (мол.) / за заг. ред. доктора юрид. наук, проф. В. В. Сухоноса. Суми : ПФ Видавництво «Університетська книга», 2020. 672 с. URL: <https://bit.ly/3R7tUk3>.

Інтернет-ресурси:

1. Єдиний реєстр судових рішень URL: <http://reyestr.court.gov.ua/>.
2. Кабінет Міністрів України URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
3. Національна бібліотека імені В.І.Вернадського URL: <http://www.nbu.gov.ua>.
4. Нормативні акти України URL: <http://www.nau.kiev.ua>.
5. Офіційний сайт Верховної Ради України URL: <http://www.rada.gov.ua>.